

Wisselwerking van echinacea met immunosuppressiva

Er zijn aanwijzingen dat echinacea een wisselwerking heeft met immunosuppressiva. Wat is echinacea en wat zijn de effecten ervan? Hoe beïnvloedt echinacea de werking van immunosuppressiva? En wat is het advies bij gelijktijdig gebruik van echinacea met immunosuppressiva? Deze factsheet gaat daarop in.

Wat is echinacea en hoe werkt het?

Echinaceae is de naam van bereidingen uit de wortels en de verse bloeiende bovengrondse delen van *Echinacea angustifolia* (*E. angustifolia*) en *Echinacea pallida* (*E. pallida*) uit de Compositiefamilie (Compositae of Asteraceae). Echinacea soorten komen oorspronkelijk uit het deel langs de Atlantische Oceaan van Noord-Amerika. De werkzame stoffen die in echinacea voorkomen zijn alkamiden, polyalkenen, polyalkynen, cafeïnezuurderivaten, polysacchariden en stoffen uit vluchtige olie (WHO Monograph *Radix Echinacea*, 1999).

Echinacea gebruikt men bij verkoudheid en infecties van de lucht- en urine-wegen. Er wordt van uitgegaan dat de effecten van echinacea worden veroorzaakt door stimulatie van het immuunsysteem (WHO Monograph *Radix Echinacea*, 1999). Het werkingsmechanisme is onbekend. Echinacea is beschikbaar als tablet en druppels om oraal in te nemen. Echinacea mag niet langer dan tien dagen achtereenvolgend worden gebruikt.

Wat is het gevolg van het gelijktijdig innemen van echinacea en immunosuppressiva?

Er is weinig informatie beschikbaar over het gelijktijdig innemen van echinacea met andere geneesmiddelen. Er zijn geen concrete meldingen bekend van interacties van echinacea. Met tacrolimus en ciclosporine kan mogelijk een farmacokinetische interactie optreden door remming van CYP3A4 in de darm (Colombo et al., 2014; Steinmüller et al., 1993). Elke potentiële verstoring van de werking van immunosuppressiva moet vermeden worden gezien de ernst van de aandoening waarvoor immunosuppressiva worden toegepast. Om potentiële farmacodynamische interacties te voorkomen dient echinacea niet met immunosuppressiva - zoals abatacept, tofacitinib, tacrolimus of ciclosporine - gecombineerd te worden. Daarnaast dient Echinacea niet gebruikt te worden door mensen met ernstige aandoeningen zoals een auto-immuunziekte, multiple sclerose, leukose, bindweefselziekte, tuberculose, aids of door mensen met een hiv-infectie.

Literatuur

- Colombo D, Lunardon L, Bellia G. Cyclosporine and Herbal Supplement Interactions. *Journ Toxicology* 2014;2014,Article ID 145325.
- European Medicines Agency. European Union monographs and list entries. Zie www.ema.europa.eu. Geraadpleegd 30 maart 2018.
- KNMP Kennisbank. Zie <https://kennisbank.knmp.nl>. Geraadpleegd 30 maart 2018.
- Steinmüller C, Roesler J, Gröttrup E, et al. Polysaccharides isolated from plant cell cultures of *Echinacea purpurea* enhance the resistance of immunosuppressed mice against systemic infections with *Candida albicans* and *Listeria monocytogenes*. *Int Journ Immunopharmacol* 1993;15(5):605-14.
- World Health Organisation. WHO Monographs on Selected Medicinal Plants 1999. Zie www.who.int. Geraadpleegd 30 maart 2018.

Wat is het advies bij gecombineerd gebruik van echinacea en immunosuppressiva?

Artsen en apothekers wordt aangeraden bij het voorschrijven of afleveren van immunosuppressiva hun patiënten te vragen naar het gebruik van echinacea. Patiënten die echinacea gebruiken of willen gaan gebruiken, wordt geadviseerd het gebruik hiervan te stoppen of niet te starten.

Bijwerkingen melden?

Het is belangrijk dat patiënten, artsen en apothekers alle mogelijke interacties - zowel bekende als onbekende - van geneesmiddelen met echinacea melden bij het Bijwerkingencentrum Lareb. Door het melden van interacties leveren zij een belangrijke bijdrage aan het veiliger gebruik van geneesmiddelen (www.lareb.nl).

Deze factsheet is opgesteld door het Instituut voor Verantwoord Medicijngebruik (IVM) in samenwerking met NPN.

Meer weten? www.npninfo.nl | NPN